

ANDERMANS

Marc Reynaert

Ik hoop dat mensen gezagsdragers zullen blijven bevragen, in plaats van blind achterna te lopen.”

Edith Eger, overlevende Auschwitz

PERSONAGES

ANNE, arts

GERT, arts, collega van Anne

MARIE, stiefmoeder van Anne

FLOSJE, buurvrouw

De personages vertolken ook de rol van reporters en parketwoordvoerder

DECOR

Het speelvlak is afgebakend met:

- Jardin-achteraan: een tafeltje met wijnfles en wijnglazen, thermoskan en kopjes.
- Jardin zijkant midden: 2 stoelen.
- Cour zijkant midden : 2 stoelen
- Cour zijkant vooraan: een laag tafeltje met boeken, De Pil, Stepmonster en het verzameld werk van Willem Elsschot.

Theater Melanie creëerde het stuk in 2018 in een regie van de auteur in zaal Daverlo te Assebroek (Brugge).

1 ANNE. GERT. MARIE. FLOS

Gert, Flos, Marie en Anne op.

An spreekt het gezelschap toe.

ANNE Beste vrienden, een wit rouwkaartje met een enkel zinnetje: “Ik heb geleefd en dat was het.” Zo heeft mijn vader afscheid genomen. *Stilte* Wat kan ik daar nog aan toevoegen? *Stilte* Het lijkt alsof hij zo vlug mogelijk vergeten wil worden. Een nageslacht vond hij niet zo belangrijk, zijn patiënten waren het des te meer, zonder onderscheid des persoons: man, vrouw, oud, jong, ros, zwart, bruin, blond, homo, hetero, moordenaar, verkrachter, pastoor, moslima, zigeuner, dakloze, commandant, minister, racist, communist, egoïst, beul, folteraar, nationalist, socialist, kapitalist, kreupele, sportvrouw, hoer, gigolo, politicus, gevangene, *stilte* een mens is een mens is een mens is een mens. *Stilte* Ik dank u.

Applaus.

Marie nodigt iedereen uit voor een glaasje wijn.

ANNE O sorry, Marie, ik ben vergeten iets over jou te zeggen, maar dat maak ik nog wel goed.

Marie heft het glas.

MARIE Op Maurice!

ALLEN Op Maurice!

TRACK 1 Schubert/Mozart ‘Sonate voor 2 piano’s’

Ze drinken een teugje.

MUZIEK DEMPEN

FLOS Uitstekende wijn, Marie.

MARIE Het is een Chateau Margaux, Flosje. Conscience had het al over Chateau Margaux in zijn novelle ‘De arme edelman’, over een berooide edelman die zijn dochter wou uithuwelijken aan een rijke koopman.

FLOS En als de novelle zo goed is als de wijn, is het een meesterwerk.

ANNE Papa las graag werk van Willem Elsschot.

FLOS Elsschot, een geslepen man en uitstekend schrijver.

GERT Lijmen/Het been.

ANNE Het huwelijk. *Draagt verzen voor uit het gedicht ‘Het Huwelijk’*

Hij dacht: ik sla haar dood en steek het huis in brand
 Ik moet de schimmel van mijn stramme voeten wassen
 En rennen door het vuur en door het water plassen
 Tot bij een ander lief in enig ander land.

Maar doodslaan deed hij niet, want tussen droom en daad
 Staan wetten in de weg en praktische bezwaren ...

vervolgt Uit het verzameld werk van Elsschot. Lag op die pagina open op papa's bureau. Ik heb het gedicht van buiten geleerd om op zijn verjaardag voor te dragen, maar het is er nooit van gekomen.

MARIE Waarom niet?

ANNE Ik was op internaat, Marie.

GERT Flosje, ben jij genoemd naar dat mooie gedicht van Guido Gezelle?

FLOS Ego Flos, ik ben een blomme en bloeie voor uw ogen,

GERT geweldig zonnelicht, dat, eeuwig onontaard,

FLOS mij nietig schepselken, in 't leven wil gedogen

GERT en na dit leven,

SAMEN mij het eeuwig leven spaart.

MARIE Heel mooi!

FLOS Mystiek.

MUZIEK OPTREKKEN - AANHOUDEN - DEMPEN

ANNE Flosje, je zoon heet Floris, de genitief van Flos.

FLOS Juist, Floris betekent 'van Flos'.

GERT Flosje is geen christelijke naam.

FLOS Klopt. Is een heidense naam. Mijn vader vond dat de ontkerstening niet ver genoeg ging. Mijn moeder zei me dat hij dronken was toen hij aangifte deed.

ANNE Mijn mama heeft ook een heidense naam: Wynter met Ypsilon. *Tegen Flos* Heb jij mijn mama gekend?

FLOS Ja, natuurlijk. We waren burenen.

ANNE Ze heeft mijn vader en mij botweg in de steek gelaten.

FLOS Dat herinner ik me nog.

ANNE Ze is met een vrouw gaan samenwonen. Dat was in die tijd niet
ongewoon, zei mijn papa.

FLOS Het was emanciperend, Anne.

ANNE Emanciperend, ja, maar het deed heel veel pijn.

Stilte

GERT In die tijd gooiden veel nonnen hun kap over de haag. Ik heb nog met
één gevrijd. Echt waar.

MARIE En pastoors hadden een maîtresse.

FLOS Of werden communist, gelijk pater Wuytack.

GERT Alle Macht aan de Arbeiders!

MARIE Dat is een ver-van-mijn-bedshow.

FLOS Anne, hoe oud was je toen je mama wegging?

ANNE Ik moest nog zes worden en na de school werd ik opgewacht door papa
die heel stil sprak, ik moest zelfs vragen: 'wat zeg je papa?' En toen zei hij net
luid genoeg dat alleen ik het kon horen: 'Mama is er niet meer.' 'Is ze dood?'
'Neen, vertrokken,' 'Waar naartoe?' 'Ik weet het niet.'

MARIE En een jaar later heb ik haar plaats ingenomen.

ANNE En een jaar later ben ik op internaat gegaan. Heerlijke tijd.

GERT Internaat, heerlijke tijd, Anne?

ANNE In mijn geval toch, Gert.

GERT In mijn geval: Boenk! Boenk! De surveillant klopte mij met mijn hoofd
tegen een ijzeren hek.

MARIE Toch niet zomaar?

GERT Omwille van een futiliteit.

ANNE En heb je je niet verweerd?

GERT Neen.

MUZIEK OPTREKKEN - AANHOUDEN - DEMPEN

Ze drinken ondertussen een teugje wijn.

GERT Ik ben met de taxi. En jij, Flosje?

FLOS Ik ben te voet. Het hotel is vlakbij.

Stilte

GERT Wat denk je, zal Europa uiteenvallen?

FLOS Europa uiteenvallen? Deconstructie zou goed zijn.

GERT Deconstructie?

FLOS Uiteenvallen en opnieuw beginnen.

GERT Maar anders?

FLOS Maar anders.

ANNE Hoe anders?

MARIE De grenzen moeten dicht!

FLOS *haalt de schouders op* Je houdt ze niet tegen, Marie.

Marie schenkt bij.

ANNE Zonde! Ik vergat Marie te bedanken, en dat wil ik nu doen.

Marie zet de fles terug en komt terug met haar glas.

ANNE Marie, ik dank je van harte, diepgemeend, voor de toewijding, voor de goede zorgen, de warmte en de liefde waarmee je papa al die jaren hebt bijgestaan. Bedankt.

Applaus. Anne heft het glas.

ANNE Op Marie!

ALLEN Op Marie!

Ze drinken.

MUZIEK OPTREKKEN - AANHOUDEN - DEMPEN

Anne verwijdert zich.(gaat plassen)

MARIE *tegen Gert* Verraderlijke wijn! Ik voel het al in mijn hoofd.

GERT Ik draag je straks naar bed.

MARIE Zover laat ik het niet komen. Ik ben maar één keer zat geweest, op een studentendoop.

FLOS Ik heb me niet laten dopen. Ik vond dat reactionair.

GERT Niet emanciperend!

FLOS Ik was een kind van mijn tijd, Gert.

Flosje verwijdert zich.

MUZIEK OPTREKKEN - AANHOUDEN - UITFADEN

MARIE Was jij geen kind van je tijd?

GERT Jawel, ik heb nog heel wat platen uit die periode: Queen, David Bowie, Led Zeppelin ...

MARIE Abba, Blondie, Michael Jackson ...

GERT Pink Floyd, The Police ...

MARIE The Seks Pistols ...

GERT Bob Marley ...

MARIE Neil Young ...

Anne zingt een stukje van Neil Young.

MARIE Kende jij Flosje?

GERT Neen.

MARIE Mijn man wou dat ze kwam. Ik kende haar ook niet. We hadden nooit eerder met elkaar gesproken. Ik weet niet of we elkaar ooit goeiemorgen of goeienavond gezegd hebben. Ze was patiënte maar liet zich gewoonlijk thuis behandelen. Ze moest zich nochtans niet ver verplaatsen want we waren bureu. Ik zag dan zijn auto op haar parking staan. *Stilte* Maar ik heb daar nooit een punt van gemaakt. Hij was op consultatie en ik wist dat ik daarover geen vragen moest stellen. *Stilte* Veel later kwam ik te weten dat hij een zomerhuis bezat, waar hij vriendinnen ontving. Hij zei me dat hij daar nood aan had, niet omwille van de seks maar omwille van de conversatie. Hij converseerde graag met vrouwen.

GERT Een van mijn patiënten vertelde mij iets dergelijks en hij was homo.

Stilte

GERT Waar is dat zomerhuis?

MARIE Prachtig gelegen in het groen, onzichtbaar van de straatkant gezien. Een mooi voorbeeld van landschapsarchitectuur.

Stilte

GERT Flosje vertelde me dat ze op het parket bij het arbeidshof gewerkt heeft.

MARIE Ze heeft ook veel relaties.

GERT Invloed?

MARIE Denk ik wel.

Stilte

GERT Ik heb gemerkt dat Flosje aan de speed zit.

MARIE Het zou me niet verwonderen.

Marie schenkt nog wat bij.

MARIE Je moet geen taxi nemen, je kan bij mij blijven slapen.

GERT O ja?

MARIE Dan breng ik je morgen naar huis.

GERT Prima. Het is weekend, we kunnen uitslapen.

Marie vindt dat fijn.

Flosje en Anne op.

FLOS Floris is vroeg zelfstandig gaan wonen. Hij had toen met een groep jonge kunstenaars een oud pand gekraakt.

ANNE Floris is kunstenaar?

FLOS Ja, beeldend kunstenaar, hij schildert, tekent, boetseert, maakt installaties, is met videokunst bezig.

GERT En stelt hij regelmatig tentoon?

FLOS Hij stuurt me nu cartoons.

MARIE O, geestig! En met wie lacht hij zoal?

FLOS Met mij.

Marie proest het uit.

GERT Als het maar grappig is!

ANNE Ik herinner me Floris vooral van die keer dat jij, Marie, me in mijn blootje had vastgebonden aan de notelaar ...

FLOS In je blootje?

MARIE Ze trok altijd haar kleren uit en liep dan weg. Stel dat haar vader dat te weten was gekomen!

ANNE Jij trok er altijd alleen vandoor, taartjes gaan eten.

MARIE Boodschappen doen, Anne!

ANNE Waarom mocht ik niet mee?

Stilte

ANNE Je hoort het natuurlijk niet graag, maar ik stond daar toch maar, vastgebonden met koordjes die in mijn polsen sneden ...

MARIE Anne!

ANNE ... in mijn blootje, vastgebonden aan een notelaar die hele zwermen muggen en dazen aantrekt!

MARIE Muggen en dazen zitten niet onder een notelaar, Anne. Geen enkel insect zit onder een notelaar.

ANNE Van waar dan al die bobbels op mijn armen en benen en in mijn gezicht. Ik heb ze aan papa getoond.

MARIE Daar weet ik niets van. Je papa heeft daar met mij nooit over gesproken.

ANNE Floris is een keer over het muurtje geklommen en hij had een schilmes bij om de koorden door te snijden, maar ik zei hem dat hij dat niet mocht doen want als Marie zou zien dat ik los was, zou ze me nog meer straffen en pijn doen. Waarom zeg jij Marie tegen haar, vroeg hij, en niet mama? Ze is mijn mama niet, ze is de boze heks! "Kom dan hier wonen, Anne, ik ben ook alleen," zei hij.

FLOS Floris heeft mij daar nooit iets over gezegd.

MARIE Ik, de boze heks!

ANNE Stiefmoeders houden niet van andermans kinderen, Marie! Dat is algemeen geweten en het is archetypisch.

MARIE Archetypisch?

ANNE De leeuw is het archetype van kracht. De stiefmoeder is het archetype van ... mag je zelf invullen.

Marie loopt naar de tafel en neemt het boek 'Stepmonster' en toont het.

MARIE Anne, je moet eens het boek, 'Stepmonster A new look at Why Real Stepmothers Think, Feel, and Act the Way We Do', lezen. Echt waar. *Legt het terug.*

ANNE Stepmonster! Stiefmonster, zie je wel!

MARIE Ja, zo kijkt de buitenwereld toch naar ons, en jij dus ook!

ANNE Ik heb geprobeerd om te vergeten, *stilte* heb het verdrongen en *etherisch* er is een gedicht uit geboren: Mijn stiefmoeder, ze reed op een bezem, door de verstikkende luchten van mijn jeugd, en wat liet ze achter, anders dan de sporen van bokkenpoten, in de modder van mijn ziel. *Stilte* En nu, *om Marie angst aan te jagen*, de gesprekken in de hel.

GERT Hou op, Anne.

MARIE Laat haar, Gert, het ontlast haar.

ANNE Inderdaad, Marie, een vreselijke scheet ontbrak er nog aan, *ze laat grotesk een scheet, (het is een grote opluchting, ze is verlost) ... (iedereen voelt zich opgelucht)* en nu kunnen we weer in alle sereniteit verdergaan. *Kijkt rond* We staan hier nu allemaal alleen. Alleenstaanden.

GERT Nooit een vaste partner gehad, Flosje?

FLOS Jawel.

GERT De vader van Floris?

FLOS Neen, Floris draagt mijn naam.

GERT Je bent nooit getrouwd geweest?

FLOS Toch wel!

GERT En weduwe?

FLOS Neen, gescheiden. Hij heeft mij in de steek gelaten toen ik hem het meest nodig had. *Stilte* En jij, dokter?

GERT Gescheiden. Twee kinderen.

ANNE Gert en ik zijn nog een koppel geweest. Maar niet lang. Sorry Marie, ik wou geen stiefmoeder zijn. We zijn nu wel nog heel goeie collega's.

Stilte

FLOS We hebben allemaal een of ander litteken, eelt op onze ziel.

Stilte

ANNE Ik heb mij altijd afgevraagd waarom de ene mens sociaal is en de ander een egoïst?

GERT Dat zit in de genen.

ANNE Heeft het niet met opvoeding te maken?

Stilte

MARIE Kort voor hij stierf, vroeg Maurice me: waar is ons Anneke? ONS Anneke en ik zei: ze is aan het werk. Dat is goed, fluisterde hij, de mensen hebben haar nodig.

Allen af.

TRACK 2 Chopin 'Nocturne'

2 MARIE. GERT

Gert op, belt met één van zijn zonen. Ondertussen komt Marie op, schenkt koffie in en gaat zitten.

GERT ¡Hola Pedro! ¿Qué tal? ... Muy bien, gracias. Muchos cumpleaños. ¿Has recibido su regalo? ... Sí ... de nada. ¿Cómo está Angelo? ... ¿Angelo quiere ser actor? ... ¿Sí? ... ¿Y tú? ... ¡Qué! ¡Tú! ¡Futbolista profesional!? ... ¿No? ... Ah, médico, como yo ... Sí, es más seguro ... muy bien, ¿Hasta pronto entonces? ... Bueno. Echo un beso a vosotros. ¡Adiós Pedro! *wendt zich tot Marie* Het is Pedro's verjaardag. Hij bedankte mij voor het cadeau dat hij gekregen heeft. Ze doen het allebei goed. Pedro studeert medicijnen en Angelo wil acteur worden.

Gert gaat zitten.

Stilte

MARIE Je mist hen?

GERT Ja.

MARIE We kunnen er eens naartoe gaan.

GERT Dat zou prachtig zijn!

Stilte

MARIE Hoelang is het geleden?

GERT Acht jaar.

MARIE Toen ben je alleen teruggekomen?

GERT Met Pedro en Angelo.

MARIE Je vrouw is ginder gebleven?

GERT Ja. En twee jaar later zijn mijn kinderen ook vertrokken.

Stilte

MARIE Hoe heb je je vrouw leren kennen?

TRACK 3 Astor Piazzolla 'Oblivion'

GERT Ik heb haar ontmoet na een voorstelling in de Ancien Belgique. Ze was daar met het dansgezelschap 'La Pasion' en na de voorstelling heb ik met haar kunnen praten. *Stilte* Haar bloed is een mix van zwarte slaven, seizoenarbeiders, gaucho's en migranten uit Europa. Wat een rijkdom!

MUZIEK OPTREKKEN, AANHOUDEN EN DEMPEN

Vervolgt En ze wou kennis maken met haar Europese roots. *Stilte* We zijn het Brusselse nachtleven ingedoken en daar vertelde ze me dat de Argentijnse tango ontstaan is aan de Rio de la Plata, in bars en bordelen en op straathoeken .

MUZIEK OPTREKKEN, AANHOUDEN EN DEMPEN

Vervolgt Ik heb haar daarna bij mij thuis uitgenodigd.

Stilte

MARIE Waarom is ze weggegaan?

Stilte

GERT Heimwee.

Stilte

MARIE En jij onderhoudt haar?

GERT Ja.

MARIE Heeft zij geen andere man?

GERT Waarschijnlijk wel.

MARIE Maar jullie zijn niet gescheiden?

GERT Jawel, maar ze heeft het daar niet zo breed en ik hier wel, dus ... herverdeling, hé.

MARIE Is dat niet naïef?

GERT Als we maar gelukkig zijn.

MUZIEK OPTREKKEN, AANHOUDEN EN DEMPEN

GERT Heb jij nooit kinderen gewild?

MARIE Maurice vrijde altijd met een condoom.

GERT Dat is duidelijk.

MARIE Tot de pil kwam.

GERT Anovlar.

MARIE Ja.

MARIE Ik ben echt benieuwd om je kinderen te zien.

GERT Ik heb ze op mijn Iphone. *Zoekt de foto's op zijn Iphone en toont ze.*

MUZIEK OPTREKKEN, AANHOUDEN

Gert neemt afstand.

MUZIEK UITFADEN

Beiden af.

3 ANNE. GERT

Anne op, schenkt zich een kopje koffie in.

Gert op. Schenkt zich een kopje koffie in.

ANNE Ga je bij Marie inwonen?

GERT Neen.

ANNE Een LATrelatie?

GERT Zoiets. Naar de radio geluisterd?

ANNE Ja.

GERT Dan weet je dat de nobelprijs voor geneeskunde toegekend is aan Amerikanen.

ANNE Wij hadden ook al een nobelprijs voor geneeskunde moeten hebben.

GERT Wie?

ANNE Fernand Peeters, de uitvinder van de anticonceptiepil. Dat is de belangrijkste uitvinding van de eeuw. De pil heeft de vrouw bevrijd! *loopt naar de tafel en neemt het boek 'De Pil'* Dat boek gelezen?

GERT Neen, maar wel een artikel over het boek.

ANNE Maar in plaats van voorgedragen te worden voor de nobelprijs mocht Peeters het aan de paus gaan uitleggen.

GERT Ja, het was barsten of buigen.

ANNE En hij heeft gebogen.

GERT Gedeeltelijk wel.

ANNE Getuigt van gebrek aan moed.

GERT Getuigt van loyauteit.

ANNE Loyauteit?

GERT Loyauteit tegenover het hoogste gezag, Anne, wat begrijpelijk is voor een zeer gelovig man als Fernand Peeters.

ANNE Ken je het verhaal van Antigone?

GERT Koning Creon verbood Antigone het lijk van haar broer, Polynaikes, een landverrader, te begraven.

ANNE Maar ze deed het toch. Ze wou niet buigen voor het hoogste gezag.

GERT Ze hebben haar gebroken.

Stilte

ANNE Terecht?

GERT Terecht? *Stilte* Ik moet het toneelstuk nog eens lezen. Lectuur voor tijdens de vakantie.

ANNE Er is ook elke dag een item over vluchtelingen in het nieuws. Ik denk dan aan Leta.

GERT Leta?

ANNE Eén van mijn patiënten. Gooit alles op één hoop: vluchtelingen, terroristen, vreemdelingen, illegalen, allochtonen, extremisten, fundamentalisten, jihadisten ... en dan komt ze hier binnen: "Dokter, ik heb hartkloppingen en trillingen en 'k kan niet meer slapen en weet ge waardoor? Door die vreemdelingen die in mijn straat wonen."

GERT Ja, stress ... angst ...

ANNE Gisteren stond ze hier weer: "hartkloppingen, maagkrampen, een stijve nek, trillingen en 'k kan niet meer slapen." En 'k vraag: "En verder nog iets, Leta?" en ze haalde een petitie boven en vroeg me die te ondertekenen. Ik zei: "Ik doe niet aan politiek, Leta." Waarop zij antwoordde: "Goed, dan kom ik hier niet meer." Straf, hé.

GERT Ja, moeten we allen over nadenken.

ANNE Ik heb gemerkt dat jij zware medicatie voorschrijft.

GERT Jij niet?

ANNE Ik geef haar placebostaaltjes.

GERT Je moet de mensen serieus nemen, Anne!

ANNE Het is toch niet aan mij om mensen van hun angsten te bevrijden.

GERT Neen, aan de psychiater, maar de mensen gaan niet naar een psychiater, Anne.

ANNE Ik bedoel, het is aan de regering, de politici.

GERT De politici zijn zelf bang.

ANNE En gaan wel naar een psychiater.

GERT Zo is dat.

ANNE Maar ze maken de mensen wel bang.

GERT Dat is politiek, Anne *kijkt op zijn Iphone*. Hé! Angelo speelt een hoofdrol in een toneelstuk van Garcia Lorca ...

ANNE De bloedbruiloft?

GERT *leest* 'El maleficio de la mariposa', 'De vloek van de vlinder', over de onmogelijke liefde tussen een kakkerlak en een vlinder. En Angelo speelt de kakkerlak.

ANNE Schitterend!

GERT Hoe speel je dat?

ANNE Nu vraag je me wat!

GERT Weet jij dat niet, je hebt toch nog toneel gespeeld?

ANNE Ik speel nooit toneel, Gert. *Af*.

Gert bekijkt nog eens zijn Iphone, sluit af en vertrekt.

4 MARIE. FLOS

TRACK 4 Luc Steeno 'Ga dan.'

Flosje en Marie op. Marie gaat zitten, Flosje neemt haar stoel op, zingt en danst.

Als je denkt dat je leven geen zin heeft met mij
Wel ga dan
Al wat je gisteren nog zei is dat voorgoed voorbij
Wel ga dan

Als je denkt dat de tijd voor jou zinloos verstrijkt
Elke dag steeds meer op een andere lijkt

En de zin van mijn woorden je niet meer bereikt
Wel ga dan

Als je vindt dat een andere toekomst je wenkt
Wel ga dan
En het gras lijkt je groener daar waar ik niet ben
Wel ga dan
Het was zo wonderbaar daarom valt het zo zwaar
Maar als het tussen ons niet weer gaat als voorheen
En je gedachten gaan naar een ander heen
Wel ga dan

Ga dan
Ik vraag het je
Ga dan
Want met zwijgen alleen
Draai je er maar omheen
Versta je
Vragen
Stel je geen duizend vragen
Ik begrijp ook niet hoe
Moet ik wat komen moet
Verdragen

MUZIEK DEMPEN

Flos naar Marie.

FLOS Ik ben verzot op levensliederen, Marie, jij ook?

MARIE Ik hou van opera, Flosje, die prachtige aria's, die tremolo's in de waanzinaria van Lucia in de opera 'Lucia di Lammermoor' van Donizetti ...

Marie veert uit haar stoel, schrijdt schuin naar voor en begint te doen alsof ze met veel passie de aria zingt.

Wordt gestoord door de schlagermuziek.

MARIE Hou eens op met je gemekker!

MUZIEK UIT.

Marie zet haar aria in alle stilte verder.

Flos applaudisseert.

MARIE Ja, met muziek erbij is dat natuurlijk nog veel beter maar, geef toe Flos, dat is toch van een ander niveau dan die Luc Steeno en consoorten!

FLOS En wat zeg je van dat lied? *Flos begint het lied 'De twee koningskinderen' te zingen en Marie pikt in. Ze stoppen met zingen.*

MARIE Prachtig lied!

FLOS Wel Marie, dat is de allereerste smartlap.

MARIE Wat is het verschil tussen een smartlap en een levenslied?

FLOS In een levenslied zingt men over zijn eigen miserie, in een smartlap over die van een ander. Dat is het verschil. Weet je, Marie, er heeft hier lang een jukebox gestaan, een Wurlitzer. En ik heb toen een vereniging opgericht, AMATEURS VAN HET LEVENSLIED, en we draaiden plaatjes van Will Tura, de Zangeres zonder naam, Salim Segers, Willy Sommers, Dana Winner, Paul Severs, Luc Steeno, Rocco Granata ...

Marie begint 'Marina' te zingen.

FLOS Maurice kwam hier ook.

MARIE Maurice?

FLOS Weet je, ik was altijd zijn laatste patiënt, hij had dan wat meer tijd en hij stak dan vijf frankstukken in de jukebox ...

MARIE Luisterde Maurice naar smartlappen?

FLOS Jaaaa ... en we dansten dan ... *Flos zingt en danst. Het verdriest Marie.*

FLOS Sorry Marie, voor de uren die jij hem dan hebt moeten missen.

Stilte

MARIE En nu moeten wij hem allebei missen.

Flos gaat zitten (om iets te gaan bekennen).

FLOS Marie, ik wil nu voor eens en voor altijd die roddel uit de wereld helpen: Maurice is niet de vader van Floris.

MARIE *alsof ze van niets wist* Werd dat gezegd?

FLOS Jaaaa.

Marie gaat naar het raam.

MARIE Mooie buurt! *Wendt zich tot Flos* Wanneer ben je hier komen wonen?

FLOS Ik zat toen heel diep in de put en ik kreeg hulp vanuit onverwachte hoek.
Stilte Meer kan ik daarover niet zeggen.

MARIE O, was jij die vrouw die Maurice ervan verdacht dat ze voor de staatsveiligheid werkt?

FLOS Neen.

MARIE En mensen verklikte?

FLOS Ik een verklikker?!

MARIE Sorry.

FLOS *staat recht* Ik heb goede kennissen die ik altijd mag bellen, maar dat doe ik heel uitzonderlijk.

MARIE Ja, natuurlijk.

FLOS Toen de burens klacht indienden voor overlast, heb ik het zelf opgelost.
Geërgerd Er was geen overlast! *plotse uitval* En opgelet, hé Marie, je staat gesignaleerd!

MARIE Gesignaleerd?

FLOS Iedereen weet dat jij hier bent.

MARIE Ben ik verdacht? Ik ben toch geen vreemdeling!

FLOS We zijn verkeerd bezig, Marie, we steken alles op de vluchtelingen.

MARIE Ik zie ze ook liever in hun eigen land.

FLOS Voilà!

MARIE Jij niet?

FLOS Ze kunnen niet meer naar hun eigen land. En waarom niet? Wij hebben met onze bommenwerpers en onze bommen hun huizen, scholen en klinieken gebombardeerd en we zijn nog bezig! *Woedend* We zijn nog bezig! *Stilte* Er is maar één oplossing, Marie ...

MARIE Alle bommen weg!

FLOS Alle bommen weg, juist. *Fluistert* In mijn studententijd behoorde ik tot een internationale groepering die van plan was om overal in de wereld munitiedepots en wapenfabrieken te vernietigen. *Ingehouden* Boem! Overal vuurwerk! Boem, boem, boem!

MARIE *schreeuwt* Boem!!! *Schatert het uit.*

FLOS Wat doe je nu?

MARIE Ik zeg boem.

Flos is plots 'afwezig', draait zich om en verdwijnt. Marie is verbouwereerd.

MARIE Rare gewoonte om zonder boe of bah te verdwijnen!

Lange stilte.

Marie gaat zitten.

Ze staat recht.

MARIE Zou ik niet beter vertrekken!

TRACK 5 Corry en de Rekels 'Huilen is voor jou te laat'

Marie luistert naar de muziek, neuriet mee, zingt mee ... stopt

MARIE *verontwaardigd* Maurice die meezingt en danst op die muziek! Ik kan het mij niet voorstellen, tenzij als therapie. Flos moet diep gezeten hebben!

EINDE MUZIEK

Stilte

MARIE Komt zij nog wel terug?

Ze wordt ongeduldig, angstig.

MARIE *roept* Flooooooosss!!!

Stilte

MARIE *roept* Floooooossss, ik ben weg!

Flosje haastig op.

FLOS Sorry, Marie, sorry, sorry, sorry voor het oponthoud, wat een woord, hé: oponthoud! Ik heb even een frisse neus gehaald! *Stilte* Wat eet jij graag?

Marie draait weg.

MARIE Flosje ...

Stilte

FLOS Wat scheelt er?

MARIE Ik voel me niet goed.

FLOS Duizelig?

MARIE *bitter* De wereld maakt mensen ziek.

FLOS Weet je nog, Marie. *Steekt haar vuist in de lucht. Zingt.* "Vrouwen , we strijden samen, voor een betere mensenmaatschappij ... *kijkt naar Marie.*

MARIE Dat is nooit mijn genre geweest.

FLOS Neen? *Marie schudt het hoofd, Flosje enigszins ontgoocheld* Dan zijn we uitgezongen.

MARIE Ja.

FLOS Ik wil je nu tracteren op een stuk taart.

MARIE Een volgende keer. *Ze vertrekt.*

FLOS Oké, een volgende keer.

Flos voelt zich eenzaam.

Ze roept dan in gedachten het lied weer op ...

TRACK 6 Cobi Schreijer 'Vrouwen we strijden samen' (refrein en strofe)

Ze zingt mee. Komt naar voor.

EINDE LIED

FLOS *mijmert* Het is lang geleden ...

Plots verstijft ze en begint hevig te rillen en het rillen neemt toe ...

Fade out

TRACK 7 Jambinai + Geweerschoten

5 PARKETWOORDVOERDER, REPORTERS 1, 2, 3. NACHT

De reporters komen op en wachten. Parketmagistraat op.

PARKET Goeienacht allemaal. De ordediensten hebben een actie uitgevoerd. De actie kadert in het onderzoek naar vluchtelingen die banden hebben met jihadistische kringen.

REPORTER 1 Over welke jihadistische kringen gaat het?

PARKET Daar kan ik niets over zeggen.

REPORTER 2 Gaat het over jihadisten die zich onder de vluchtelingen bevinden?

PARKET Het onderzoek is bezig.

REPORTER 1 Gaat het om geregistreerde vluchtelingen of om illegalen?

PARKET Daar kan ik niets over zeggen.

REPORTER 3 Werd er een aanslag beraamd?

PARKET Daar kan ik niets over zeggen.

REPORTER 1 Wat was de aanleiding voor de razzia?

PARKET Er waren belangrijke signalen.

REPORTER 2 Welke signalen?

PARKET Daar kan ik niets over zeggen.

REPORTER 2 Er zijn schoten gevallen. Waren ze gewapend?

PARKET Er is geschoten door de ordediensten.

REPORTER 3 Zijn er doden of gekwetsten?

PARKET Zeker één gekwetste.

REPORTER 1 En werd de persoon gearresteerd?

PARKET Neen.

REPORTER 1 Hij is dus nog op de vlucht.

PARKET Ja.

REPORTER 3 Met hoeveel waren ze?

PARKET Het precieze aantal weten we niet.

REPORTER 3 Welke nationaliteit?

PARKET Weten we niet.

REPORTER 2 Is hij zwaar gekwetst?

PARKET Weten we niet.

REPORTER 2 Heeft hij hulp gekregen?

PARKET We wachten op het onderzoek.

REPORTER 1 Is de actie afgeblazen?

PARKET Voorlopig wel.

REPORTER 2 En de zoektocht naar de gekwetste?

PARKET Die gaat verder, natuurlijk. We wachten op tips.

REPORTER 2 Van de bevolking?

PARKET Onder andere. Van zodra we meer weten, brengen we u op de hoogte. Bedankt.

Parketwoordvoerder af.

Reporter 3 gaat zitten, bereidt haar statement voor. Reporter 1 en Reporter 2 sturen de beelden door naar hun redactie.

REPORTER 1 *tegen reporter 2* Hoe is het op de redactie?

REPORTER 2 Ruzie en nog eens ruzie.

REPORTER 1 Er zijn twee kampen?

REPORTER 2 Neen drie. De rechtsen, de linksen en de middenstanders.

REPORTER 1 En hoe lost de hoofdredacteur dat op?

REPORTER 2 Hij zit al twee maanden thuis met maagzweren. *Beiden af.*

Reporter 3 is klaar voor haar statement.

REPORTER 3 *in de lens* Even recapituleren. De politie had enkele tips gekregen en op basis daarvan de buurt uitgekamd. Er zijn schoten gevallen. Er is een persoon geraakt maar die is kunnen vluchten. *Neemt haar spiekbriefje* Ik heb off the record met buurtbewoners gesproken. Zij waren verrast door de actie, maar de meesten vinden dat het een goeie zaak is. Soms zien ze hier iemand lopen die ze niet kennen, dat was vroeger ook wel zo, maar de tijden zijn veranderd. Er was uiteraard ook tegenkanting van progressieven die het over de goeie kanten van nieuwe mensen hebben, zoals werkbereidheid en leergierigheid. Van zodra we meer informatie hebben, komen we bij u terug.

Ze haalt haar Iphone boven, toetst een nummer in en luistert.

REPORTER 3 *dialekt* 't Is ik hé keppe, heb je geluisterd naar het nieuws? ... wat zeg je? ... op de andere zenders spreken ze van een terrorist ... dat kan ... maar ik mag dat niet zeggen, objectiviteit, hé en maar goed ook. We moeten de mensen niet nodeloos op stang jagen ... Jij vindt van wel ... Ik kom nu naar huis ... een boterhammetje met kaas ... er zit nog kaas in de frigo. Tot seffens. Doei. *Af.*

RACK 8 Maxence Cyrin 'No cars go'

6 ANNE. GERT. MARIE

Anne op met een volle vuilniszak. Ze gooit die vooraan in de hoek en gaat uitgeput op de grond zitten.

ANNE *tegen het publiek* Ik kom terug van een consultatie. Moet omrijden wegens een wegversperring en een wegomleiding en belandt ergens in de

velden. Plots duikt iemand op en gooit zich voor mijn wagen! Een wanhoopspoging? Ik kan tijdig remmen en een botsing voorkomen. Ik stap uit en zie dat de persoon dringend hulp nodig heeft. Hij is zwaargewond aan het been. Ik wil hem naar het ziekenhuis voeren maar hij verzet zich. Ik verzorg hem ter plaatse. *Gert op.* Ik verneem nadien van Gert dat de politie een vluchteling heeft neergeschoten en dat hij onvindbaar is.

Stilte

GERT Iets sterks?

ANNE Neen, geen alcohol, ik heb xanax genomen.

ANNE Hij is een Syriër. Hij sprak gebroken Engels en met een zeer zwakke stem, hij was totaal uitgeput, had heel veel bloed verloren door een schotwonde in zijn dij. *Stilte* Hij had een stuk van zijn hemd gescheurd om het bloed te stelpen. *Stilte* Het was een vuile, diepe wonde en zo'n schotwonde heeft ook psychische repercussies ... *ze stokt, beleeft het opnieuw ...* twee uur heeft het geduurd.

GERT Waar heb je hem verzorgd? In je auto?

ANNE Ja. *Stilte* Ik ben dan naar een buurtwinkel gereden om eten te kopen en dan naar het zomerhuis voor een hemd, een broek en een jas van mijn vader en ook nog een kruk. *Stilte* Ik ben goed opgevoed, Gert.

GERT Je kent de werken van barmhartigheid, bedoel je.

ANNE En ik pas ze ook toe, Gert. Ik heb een zieke verzorgd, een hongerige gespijisd, een dorstige gelaafd, een naakte gekleed, een vreemdeling geherbergd, hij heeft in het zomerhuis geslapen.

GERT Je hebt wel een zware fout gemaakt!

ANNE Hoezo?

GERT Je hebt de politie niet verwittigd!

ANNE Klopt.

GERT Is een zware fout.

ANNE Niet akkoord.

GERT Je had de politie op de hoogte moeten brengen, Anne!

ANNE We hebben zwijgplicht, Gert!

Gert reageert niet.

ANNE Beroepsgeheim!

GERT Dat is niet absoluut.

ANNE Vind jij dat we blindelings de bevelen, de decreten van hoger hand moeten gehoorzamen? Stel dat er rassenwetten komen ...

GERT Onzin!

ANNE Subtiel, onder een andere naam ...

GERT Ik vind dat we net als iedereen onze burgerplicht moeten doen.

ANNE Zwijgplicht, Gert.

GERT Je kan het nog doen, Anne. *Stilte* Doe je burgerplicht.

ANNE Neen. Ik doe het niet.

Stilte

ANNE Ga je me verklikken?

Stilte

GERT Verklikkers zijn slechte mensen, zei mijn vader, misschien wel de allerslechtsten. *Stilte* We zijn er om elkaar te helpen, ook als we het niet met elkaar eens zijn.

ANNE Bedankt.

GERT Wat zit er in die zak?

ANNE Bebloede kleren.

GERT Wat moet ermee gebeuren?

ANNE Die geef ik mee met de vuilnisdienst.

GERT Waarom heb je die naar hier gebracht?

ANNE Ik wou die niet achterlaten in het zomerhuis. *Stilte* Ik ga naar huis, Gert, ik ga slapen. Ik laat die zak hier achter.

GERT Neen, liever niet.

ANNE Oké. *Ze neemt de zak op.* Slaap wel. *Af.*

GERT Slaap wel, Anne.

Gert belt Marie op.

GERT Schat, ik ben het ... heb nog wat nagepraat met Anne.

Marie op met Iphone aan het oor.

MARIE ‘k Heb tv gekeken en in ‘Van Gils en zijn gasten’ hadden ze het over een moslim die ontsnapt is en plots stormde er een man uit het publiek naar voor en riep naar de minister die daar zat dat de politie die vreemde luis had laten ontsnappen om de mensen bang te maken. En niemand reageerde en de man keerde gewoon weer naar zijn plaats. Heel raar. En direct daarna trad er een zangeres op die ik niet kende en zij zong een liedje over ... ‘k ben het al weer vergeten.

GERT We laten ons niet afschrikken, schat.

MARIE Ik heb een reisboek over Buenos Aires gekocht.

GERT Schitterende koop, schat, en weet je wat Buenos Aires betekent?

MARIE Neen.

GERT ‘Gunstige Winden’.

MARIE Dat belooft!

GERT We maken er straks een mooi week-end van.

MARIE In het zomerhuis, Gert. Vraag jij de sleutel aan Anne?

GERT Heb jij geen sleutel?

MARIE Neen.

Stilte

MARIE Hallo ...

GERT Ik vraag de sleutel aan Anne.

MARIE Ik kijk er al naar uit.

GERT Ik ook. Bye, schat.

MARIE Bye.

Beiden af.

TRACK 9 Maxence Cyrin ‘Where is my mind?’

7 ANNE. GERT

Gert en Anne drinken een koffie.

GERT Naar het nieuws geluisterd?

ANNE Ja, ik heb het gehoord.

GERT Een kruk en een schoen.

ANNE En ook een verband. Maar het is me niet duidelijk of ze die alle drie op dezelfde plek gevonden hebben.

GERT Waar is dat ergens?

ANNE Ik ga er eens naartoe rijden.

GERT Doe dat niet.

Stilte

GERT Waar is hij uitgestapt?

ANNE Ik weet het niet meer. Het was donker en plots zei hij: stop! *Stilte* Ik heb dan mijn gps ingesteld en ben teruggereden.

GERT Kunnen ze die kruk identificeren?

ANNE Mijn vader heeft die nog gebruikt.

GERT Heb je ze vastgepakt zonder handschoenen?

ANNE Ja, natuurlijk.

GERT Je vingerafdrukken ...

ANNE Hoe had ik kunnen weten ... enfin ik ben toch geen misdadiger?

GERT In mijn ogen niet, neen.

ANNE In hun ogen wel?

GERT Ze kunnen je beschuldigen van medeplichtigheid.

ANNE Medeplichtigheid? Aan wat? Heeft hij iets misdaan? Is vluchten een misdaad? En als ze mij van medeplichtigheid beschuldigen, Gert, dan kom jij ook in het vizier: schuldig verzuim.

TRACK 10 Helikopter

Ze worden opgeschrikt door het lawaai.

GERT Ze zetten de grote middelen in.

Ze luisteren.

GERT Ze zitten hem op de hielen. *Stilte* Zesde werk van barmhartigheid: gevangenen bezoeken.

Ze luisteren.

GERT Of misschien knallen ze hem neer.

ANNE Dat is moord.

GERT Laatste werk van barmhartigheid: *stilte* doden begraven, Antigone!

Stilte

ANNE Wat sta ik hier eigenlijk te doen?

Stilte

GERT Wat wil je doen?

ANNE Ik moet er naartoe!

Ze wil weggaan.

GERT Rustig.

Hij verspert haar de weg.

ANNE Rustig?

GERT Ga je je bekend maken? *Stilte* Je aangeven?

ANNE Hij zal zo blij zijn als hij mij ziet.

GERT Denk aan jezelf, Anne!

ANNE Ik heb al genoeg aan mezelf gedacht, Gert.

GERT Aan onze zaak, onze patiënten!

ANNE Dat doe ik nu. Hij is mijn patiënt. Dat is mijn engagement, Gert. Daarvoor wil ik dokter zijn.

GERT Waarom ben je dan niet bij Artsen zonder grenzen?

Ze probeert hem te passeren maar hij zet de weg af.

GERT Jij gaat hier niet alles kapot maken!

ANNE Liever dat dan te buigen.

GERT Ik laat je niet vertrekken.

ANNE Dan ga je me moeten dood slaan.

GERT Hoe dwaas kan je zijn!

ANNE Ik weet zeker, Gert, dat jij net hetzelfde zou gedaan hebben als je in mijn plaats had gestaan. Je zou ook de politie er niet bijgehaald hebben, je zou ook de man verzorgd hebben en je zou ook je jas en je hemd en je geld gegeven hebben in de hoop dat hij het redt.

GERT Ik zou de politie er bijgehaald hebben en dan zou de man een proces gekregen hebben, zoals het in een rechtstaat past, Anne. *Stilte* En Antigone had ongelijk.

ANNE Ik ben geen activiste!

Hij wijkt. Zij loopt door.

GERT Ik hoop dat je het niet haalt!

Ze stopt en wendt zich tot hem.

ANNE Dat ik verongeluk? *Stilte* Kleine mens.

GERT Grote held.

Anne verdwijnt.

Gert moet even bekomen. Bedenkt zich en belt Anne op. Anne neemt niet op. Hij wacht op de voicemail. Hij spreekt een bericht in.

GERT Anne, met Gert, ik verontschuldig me voor wat ik gezegd heb, ik was mezelf niet meer. Ik wens je veel succes, echt, je verdient het, je bent sociaal bewogen, maar misschien nog deze tip: hou je aan de feiten, dan heb je niets te vrezen. Je bent een goed mens, Anne. Daag. *Toetst in. Wordt plots kwaad op zichzelf* Verdorie, ik had moeten zeggen ... *toetst haar naam terug in, luistert, spreekt dan opnieuw een bericht in* ... Anne, ik moet je nog iets vragen: hou mij er asjeblieft buiten, ik weet van niets. En laat je niet doen, je bent een goed mens. Succes. Daag. *Toetst terug in. Hij is opgelucht. Af*

TRACK 11 Jambinai

8 PARKETMAGISTRAAT, REPORTERS. NACHT

*De reporters komen op en wachten op de parketmagistraat:
De parketmagistraat op.*

PARKET Goeienacht, allemaal. De ordediensten hebben een actie uitgevoerd. De actie kadert in het onderzoek naar een gevluchte man van Arabische herkomst. De zoekactie heeft voorlopig niets opgeleverd.

REPORTER 2 Is die schoen die gevonden werd afkomstig van de gezochte persoon?

PARKET Waarschijnlijk wel.

REPORTER 1 Is hij kunnen ontsnappen door hulp van anderen?

PARKET Kan ik niet op antwoorden.

REPORTER 3 Hij kan het land uit zijn?

PARKET Kan ik niet op antwoorden.

REPORTER 2 Heeft de dokter zich vrijwillig aangegeven?

PARKET Ja.

REPORTER 1 Waarom heeft zij zich aangeboden? Wat wou zij bereiken?

PARKET Ze wou de gevluchte persoon helpen zoeken.

REPORTER 2 Heeft het iets opgeleverd?

PARKET Voorlopig niet.

REPORTER 3 Wat zijn de volgende stappen?

PARKET We hopen heel wat tips binnen te krijgen.

REPORTER 3 Waarom werd ze opgesloten en niet weer vrijgelaten? Voorlopig dan toch?

PARKET Daar kan ik niets over zeggen.

REPORTER 3 Is het verantwoord om zoveel middelen in te zetten om op een man te jagen die op de vlucht is voor een dictator?

PARKET Geen commentaar.

REPORTER 1 De dokterswoning werd met stront besmeurd, een ruit werd ingeslagen en de deur ingebeukt. Zijn de daders al gevat?

PARKET Neen.

REPORTER 3 Weten ze wie de daders zijn?

PARKET Neen.

REPORTER 2 Worden die gezocht of is dat niet prioritair?

PARKET Geen commentaar.

REPORTER 2 Wie gaat de stront opkuisen?

PARKET Goeie vraag. Bedankt.

Ze haast zich weg.

Ze halen haar in.

REPORTER 3 Blijft de dokter opgesloten?

PARKET Ja.

REPORTER 1 Wordt haar collega ook opgepakt?

PARKET Geen commentaar. *Af.*

Reporter 3 naar jardin, Reporter 1 meer centraal, reporter 3 cour.

REPORTER 1 *tegen de anderen* Weten jullie wat een mediaterrorist is?

REPORTER 3 Mediaterrorist?

REPORTER 1 Het woord staat niet in Van Dale. Nog niet.

REPORTER 2 *roept* Ja, ik weet het.

REPORTER 1 Zeg het maar.

REPORTER 2 Neen, zeg jij het maar.

REPORTER 1 Een mediaterrorist is een journalist die bewust de feiten verdraait en vluchtelingen als profiteurs en criminelen omschrijft.

REPORTER 3 Goed gevonden.

REPORTER 1 Komaan zeg! Journalisten terroristen!

REPORTER 3 Ja, er zijn journalisten die met hun tweets, blogs en artikels de lezers opjutten, ophitsen tegen vreemdelingen.

REPORTER 1 Zullen ze van mij niet meer moeten zeggen. Ik stop ermee. Heb al gesolliciteerd voor de job van sportreporter.

REPORTER 3 Ik laat me niet intimideren.

REPORTER 1 Hoe zit het met je roman?

REPORTER 3 Hij ligt bij de drukker.

REPORTER 1 Hij gaat toch niet over vluchtelingen?

REPORTER 3 Toch wel.

REPORTER 1 Je moet mij geen uitnodiging sturen. *Af.*

REPORTER 3 *voor zich* Was ik ook niet van plan. *Af.*

Reporter 2 is klaar. Staat recht.

REPORTER 2 *in de lens* Even samenvatten. De dokter heeft zich vrijwillig aangegeven en werd opgesloten voor verder verhoor. De woning van de groepspraktijk is besmeurd en vernield. Wie de vandalen of 'actievoerders' zijn, is niet bekend. Tot zover het rechtstreekse verslag. Off the record Het was geen

paarden – of koeienstront, nee nee, hun eigen stront ... Vlaamse stront uit een Vlaams gat. Dat ligt toch wel aan de opvoeding. *Af.*

9 MARIE. GERT

TRACK 12 Donizetti 'Spargi d'amoro pianto

Marie op, imiteert een sopraan.

Gert op tijdens de muziek.

EINDE MUZIEK

GERT Alles is verzegeld.

MARIE En de patiënten?

GERT Heb al heel wat smsjes gekregen, meer verwijten dan steun, en er is al heel wat getwitterd.

Stilte

GERT Heb ook een belletje gekregen van Flosje.

MARIE Over Anne?

GERT Ja. *Stilte* Flosje heeft vernomen dat Anne tijdens een ondervraging door het lint is gegaan.

MARIE Hoezo, door het lint gegaan?

GERT Flosje had het over manisch gedrag. Gevaarlijk gedrag! *Stilte* Anne heeft een onstuitbaar rechtvaardigheidsgevoel ... houd haar dan maar eens tegen! Dan loopt ze gewoon door een muur. *Stilte* Ik moet hier weg. Kom, we maken ons klaar.

MARIE Waar naartoe?

GERT Naar Buenos Aires.

MARIE Nu?

GERT Er is vanavond een vlucht.

MARIE Wees nu eens redelijk!

GERT Ik ben redelijk. Ik laat mij niet oppakken, Marie.

Stilte

MARIE Gert, ik laat Anne niet in de steek.

GERT Anne is de oorzaak van alles.

MARIE Ik laat haar niet in de steek.

GERT Sorry, maar mijn besluit staat vast.

Ze nemen afscheid met een knuffel.

Gert vertrekt. Marie blijft alleen achter. Ze gaat zitten cour en piekert. Ze ziet in gedachten Gert voorbijvliegen.

TRACK 13 Geluid van Vliegtuig dat overvliegt

Ze denkt dan aan Anne, staat recht en gaat weg: wat brengt de toekomst?

TRACK 14 Moriarty 'A history of Violence'

10 MARIE. ANNE

Anne op, ze speelt met een appel.

ANNE Fantastisch! De zon schijnt. De appelen blozen. De wormpjes banen zich een weg door het vlees. De appelen vallen op de grond. De eerste wet van Newton: de traagheidswet, tweede wet van Newton: kracht verandert de snelheid, derde wet van Newton: actie ... reactie. *Stilte* Wie wil de appel? *Als iemand hem wil dan geeft/gooit ze hem en geniet ze ervan dat iemand de appel van haar wil hebben.*

Anne haalt de twee stoelen cour, brengt die naar het midden en gaat zitten, voeten op de andere stoel.

ANNE Ik kreeg een vrouw op bezoek en ze vroeg me of ik iets nodig had. Ik zei dat ik thuis heel wat boeken heb die ik nu graag zou willen lezen. Uw appartement is verzegeld, zei ze ...

Marie op.

MARIE Hey!

ANNE Hey.

MARIE De groeten van Gert.

Anne voelt zich schuldig.

MARIE Hij is vertrokken naar zijn kinderen in Argentinië.

ANNE Angelo en ... *denkt na* ...

MARIE Pedro.

Anne doet haar voeten van de stoel, veegt de stoel proper, Marie gaat zitten.

MARIE En hoe is het hier?

ANNE Weet je hoe ze die plaats hier noemen?

MARIE Heeft dat hier een naam?

ANNE Guantanamo! Dat is hier een vergeetput. Niemand kijkt naar je om.

MARIE Je hebt toch niets te kort, of toch?

ANNE Mijn vrijheid, Marie!

Stilte

MARIE En wat zegt je advocaat?

ANNE ‘Geduld hebben, decreten veranderen, soms van de ene op de andere dag. Je kan morgen al vrij zijn!’

MARIE Is dat zo?

ANNE Maar het kan ook zijn dat ik hier oud word, dat ik hier dood ga. De wegen van het gerecht zijn ondoorgrondelijk, zegt mijn advocaat.

MARIE Waar is je andere schoen?

ANNE Ik ben solidair met de vluchteling die zijn schoen verloor.

MARIE Is dat geen provocatie?

ANNE Natuurlijk is dat een provocatie.

Stilte

MARIE Ze hebben de vluchteling gevonden.

ANNE O ja! Waar?

MARIE Zijn lijk lag langs een veldwegel onder een struik. Hij was overreden door een tractor. Het is op applaus onthaald.

ANNE Het is op applaus onthaald?

MARIE De mensen waren opgelucht. *Stilte* Verwondert je dat?

ANNE Eigenlijk niet, neen, maar wat had hij nu misdaan?

MARIE We hebben het voorkomen, zei de minister.

ANNE Wat zei hij?

MARIE We hebben voorkomen dat hij een aanslag pleegt.

Stilte

ANNE De mensen zijn slecht, vind je niet?

Marie weet niet wat ze hierop moet antwoorden.

Stilte

ANNE Wil je iets voor hem doen?

MARIE Ja.

ANNE In het nachtkastje van de gastenkamer in het zomerhuis ligt een gele enveloppe.

MARIE Ik heb geen sleutel van het zomerhuis.

ANNE De sleutel ligt in de carport, als je binnengaat rechts op het muurtje.

MARIE En in het nachtkastje van de gastenkamer ...

ANNE ... ligt een enveloppe.

MARIE Het nachtkastje rechts of links?

ANNE Links. Een gele enveloppe. De arme man heeft ze me toevertrouwd. Er zit een foto in waarop hij naast zijn moeder staat en er zit ook een briefje in voor zijn moeder. De tekst is in het Arabisch. Breng de enveloppe asjeblief zo snel mogelijk naar de post.

MARIE Niet in de brievenbus om de hoek?

ANNE De brief moet gefrankeerd worden.

MARIE Oké.

ANNE Dank je.

Marie maakt zich klaar om te vertrekken.

MARIE Een brief met het adres in het Arabisch?

ANNE Ja.

MARIE Die breng ik niet naar de post.

ANNE Neen?

MARIE Neen. Ik raak die niet aan. Ik laat mijn vingerafdrukken niet achter ...

ANNE Steek dan het kastje met de brief in brand.

Marie, in verwarring, naar af.

ANNE Mama!

Marie blijft staan, geraakt doordat ze voor het eerst met mama aangesproken wordt.

ANNE Er zijn ook goeie mensen.

MARIE Ja, natuurlijk.

ANNE Maar goeie mensen moeten het meestal afleggen tegen slechte mensen. Ook in een rechtsstaat.

Stilte

MARIE Gert wacht op mij.

Stilte

ANNE Jou wacht een nieuw leven ...

MARIE Sterkte, kind. *Af.*

Anne gaat zitten.

TRACK 15 Sopor Aeternus 'Les fleurs du mal' uitfaden

11 FLOS. ANNE

Anne piekert..

Flosje op met tas.

ANNE Flosje!

FLOS Anne!

Ze omhelzen elkaar.

ANNE Mijn reddende engel!

Anne schikt de stoelen en gaat zitten; Marie legt haar tas op het tafeltje en gaat bij Anne zitten.

FLOS Marie heeft me gevraagd je te zeggen dat ze de brief verstuurd heeft.

Stilte

ANNE Zijn moeder zal huilen zoals alleen moeders kunnen huilen.

FLOS Wat bedoel je?

ANNE Er staat in de brief: mama, als je die regels leest, zal ik er niet meer zijn.

Stilte

FLOS Hoe gaat het met je?

ANNE Niet goed.

FLOS Er wordt gezegd, ze had dat maar niet moeten doen.

ANNE Waarover heb je het?

FLOS Over wat er in het verslag staat, Anne? *Stilte, Anne moet het weten, maar laat het niet blijken.* Eruptio. E.R.U.P.T.I.O. Eruptio. Ik moet jou toch niet uitleggen wat het

woord 'eruptio' betekent?

ANNE Heb ik een flik zijn neus gebroken? Neen. Tandens uitgeslagen? Neen. Geschreeuwd? Ja. *Valt op haar knieën en schreeuwt* Stenig me! Stenig me!

Flos kijkt rond.

FLOS Je zit hier veilig, Anne.

ANNE *zelfspot* Veilig opgesloten.

FLOS Ja en probeer er het beste van te maken.

ANNE Ik dacht, Flosje brengt een goede boodschap. Het eu angelion. Het evangelie.

Flos haalt haar tas.

FLOS Ik breng troost.

Flos opent haar tas en haalt er een bruine enveloppe uit.

FLOS Dat is voor jou.

Anne neemt ze niet aan.

ANNE Je wil me helemaal kapot maken, Flosje.

FLOS Neen, het is heel zuiver spul.

Stilte

Anne neemt de bruine enveloppe aan, kijkt erin.

FLOS En ik kom zo vaak terug als je wil. De eerste levering is gratis.

Stilte

ANNE Hier, Flos. *Ze geeft de enveloppe terug.* En je moet niet meer terugkomen.

FLOS Jammer! Je zal ze missen.

ANNE Wie ben jij eigenlijk? Een vrouw met invloed?

FLOS Er zijn deuren die voor iedereen gesloten blijven.

ANNE En wie heeft dan de sleutel?

FLOS Niemand. *Af.*

ANNE Niemand ... hoe zal het eindigen? Zoals het meisje in mijn droom?
Stilte De wind tilde haar op, vederlicht als ze was, en smakte haar neer, en de golven overspoelden haar want de zee was baas geworden over de aarde.

TRACK 16 Yann Tiersen 'L'absente'

Anne danst op de muziek.

Ze eindigt uitgestrekt op de grond als een stervende zwaan.

LANGZAME FADE OUT L ICHT EN KLANK.

EINDE